

Slovanská siréna

Daria Galant

Daria Galant

Slovanská siréna

slovenský překlad

Libor Martinek

ISBN 978-80-88463-56-6 (pdf)
ISBN 978-80-88463-57-3 (ePub)
ISBN 978-80-88463-58-0 (mobi)

Obsah

Úvod: *O svojom umení*
Chcela som byť tvoja
Hnev
Panteizmus
Tiene noci
Na cestách
Na cestách II.
Hodina pred súmrakom
Únava
Očarujúce oči
Májová búrka
Slovanská siréna
Stretnutie na vinici
Predjarie
Jar
TY
Mora
Muž
Zlatý chvost
Pozri
Panstvo vetrov (Pieseň pre Ariadnu)
Vetroplaška
Dovolenka na vidieku
Sovie hory (báseň autoportrét)
Vôňa
Cieľ
Tieň
Koniec leta
Kvapky zabudnutia
Patriaci do neba
Ráno v lese
Jesenný list
Ozvena
Kráľ včiel
Svetlovlasá víla
Smútiaci
Decembrové ráno
The Letter
SMS od Boha
Búrka na rieke (poéma)
Nezvyčajnosť
Jelšové lúky (Poéma)
Syndróm
Traktát
Triáda
Púť
Tango vrán
Tvoje myšlienky
Skryť sa
Jún
Slovanská siréna Darii Galant (*Libor Martinek*)
Edičná poznámka (*Libor Martinek*)

Úvod: *O svojom umení*

Ide o neobvyklú básnickú zbierku. Jej neoddeliteľným prvkom je sústredené čítanie a prežívanie. A zároveň pozdvihnutie hlavy a pohľad na život – ako na ľudskú bytosť. Hrdú a uvedomujúcu si svoju ľudskosť.

Poéziu vkladám nielen do slov básní, ale aj do mentálneho priestoru. Veľa básní vzniká v mojich predstavách ako minimalistická forma (niečo ako haiku) a zotrúva tam. Ako kontemplácie. Nepíšem ich. Sú abstraktnou formou lyriky, totálnou a momentálnou abstrakciou. Žijú len chvíľu, niekedy deň, niekedy niekoľko dní a niekedy okamih, ktorý je premýšľaním, uvažovaním o tomto rozjímaní. A – ako predstavenia v divadle – sú prchavé, miznú. Avšak častejšie len premýšľam. Verím však, že moja myseľ je dobrým miestom pre túto básnickú abstrakciu a že k nej patrí. Rovnako ako film patrí audiovizuálnej technike a maliarstvo technike vizuálnej.

Obrázky pre moje literárne diela, asambláže pre rozprávky, eseje a žurnalistiku, ktoré píšem, sú tiež formou písania poézie. Neskladám ich a namaľujem – podľa môjho súdu. Nedokážem ani odpovedať na otázku čitateľov alebo príjemcov mojej práce: či som ich namaľovala, pretože sa s maľbou nestotožňujem.

Hovorím a myslím na túto udalosť ako na písanie. A môžem len odpovedať: „Áno, napísala som to.“ Preto píšem svoje obrazy, fotografie, priestorové formy a tiež píšem svoje filmy. Táto aktivita je výlučne doplnkom mojej literatúry. Neexistuje sama pre seba a sama osebe, hoci prechádza prirodzeným delením na úrovni expozície a kontaktov s príjemcom. Filmy sú premietané na filmových projekciách alebo vysielané v televízii, knihy na literárnych stretnutiach a v kníhkupectvách a vizuálne formy, tj. obrazy a niekedy dokonca fotografie, na vernisážach. Nemám na to žiadny vplyv, ale kedykoľvek je to možné, snažím sa ukázať svoju prácu ako integrálny celok.

Pretože toto všetko je pre mňa jedným – literatúrou. Niekde sa hlboko spája s mojou myseľou, ktorá vytvára a ukladá práve vybavené básnické abstrakcie. A potom sa ich stopa zhmotní vo filmovom obraze, básni, príbehu, románovom prvku, farbe v obraze, určitom fragmente vety, niekedy len v jednom slove.

Na účely publikácie v *Slovanskej siréne*¹ som sa pokúsila tieto myšlienky pomenovať a termín, ktorý ilustruje tento proces v deň vzniku úvodu tejto knihy, je *poetry inside* („poézia vo vnútri“). Využijem ho na jednoduchšie vysvetlenie tvorivých činností, ktoré prebiehajú v literatúre, ktorú píšem. V *Slovanskej siréne* písanej mnoho rokov (od roku 2000), preto existujú básne s názvom *Panstvo vetrov* (pol. *Dwór Wiatrów*; román vyšiel v roku 2016) s podtitulom *Pieseň pre Ariadnu*, alebo báseň *Neobvyklosť* z románu *Jadwiga*, ktorá je napísaná na úrovni abstrakcie (veľmi podrobne, je jednoducho vytvorená) a zachováva moju myšlienku. Mohla by som tiež viac napísať o románoch a knihách, ktoré sú na abstraktnej úrovni už napísané a uložené v tejto konkrétnej knižnici, ktorou je moja myseľ, ale v úvode práve tejto knihy sa zameriam iba na básnickú abstrakciu (poéziu vo vnútri). Okrem poézie obsahuje *Slovanská siréna* aj dojmy, príbehy, popis toho, čo v mojom systéme tvorby je taktiež poézia a úzko súvisí s konkrétnymi dielami. Pripomínam ľudový folklór, ktorý je mi veľmi drahý, ku ktorému vždy pristupujem s veľkou citlivosťou a jemne pripomínam recipientom literatúry a umenia, že práve jemu vďačíme za našu predstavivosť. Tento folklór úplne pretváram prostredníctvom svojej predstavivosti, domýšľam ho, doladujem, dopĺňam vlastnou citlivosťou. Nemá preto etnografický, ale literárny význam. Hoci sa stávalo, že mnou vymyslené javy a postavy začali žiť v legende o danom mieste alebo v určitých situáciách, vstupovali do priestoru existencie. Ako to poznám? Niektoré z mojich príbehov mi rozprávali

---

¹ Titul zbierky *Syrena Słowiańska* (Wydawnictwo Poligraf, Brzezia Łąka, 2018) prekladáme skôr slovansky mytologicky ako „siréna“, než viac rozprávkovy „morská víla/panna“, hoci sú oba varianty možné, ale z hľadiska obsahu knihy, a dokonca ilustrácie na jej obálke, sa prikláňame k prvému variantu. (Pozn. prekladateľa.)

o mnoho rokov neskôr ľudia, s ktorými som sa stretla prvýkrát, ako kultúrne dedičstvo miesta a hodnotu rozprávkového podobenstva. To je pravdepodobne úlohou literatúry...

Daria Galant
Olchowe Łąki / Statok Długosiodło
apríl 2017

Chcela som byť tvoja

Chcela som byť tvoja
dýchať tvojím telom
Hľadať
Teba
V časovej vzdialenosti
Hrať sa s tebou s tebou celým
Šepkať vo vlnách zabudnuté slová
Chcela som
Dôverovať
Neohraničene – modro
Ako more a voda
zagul'atenému priestoru
Chcela som...
Mať ťa v sebe – na obežných dráhach
Na očiach – ako bielko
Na perách – ako grimasu
Chcela som
Ísť po cestách eufórie
Šedé farby tkat'
ako dúhu
Chcela som...
Naozaj pohltiť
Túto lásku
Chcela som
Aby si chcel
tak silne
ako ja